

درس ۸ عقل در فلسفه (۲)

الف- مشخص کنید کدام عبارت درست و کدامیک غلط می باشد؟

- ۱- کمتر شخصیتی را در تاریخ اسلام مشاهده می کنیم که در بزرگداشت عقل سخن گفته است. غ
- ۲- عقل، در فرهنگ عمومی مسلمانان جایگاه ممتاز و ویژه ای به دست آورده و همواره از عقل به تجلیل یاد شده است. ص
- ۳- فلاسفه می گویند در دانش فلسفه بهره گیری از دستاوردهای متفکران دیگر ضروری است. ص
- ۴- در درستی و نادرستی یک دانش فقط استدلال است که داوری می کند، نه یونانی یا ایرانی و یا چینی بودن. ص
- ۵- فیلسوفان مسلمان، فقط درباره یک مصداق عقل سخن گفته و پیرامون آن کتاب ها نوشته اند. غ
- ۶- فیلسوفان مسلمان، اولین مخلوق خدا را عقل می دانند. ص
- ۷- عقول هم علم حضوری به خود دارند، هم خالقشان را با علم حضوری درک می کنند. ص
- ۸- عقول به مخلوقات پایین تر از خود علم حصولی دارند. غ

- ۹- عقول مخلوقات پایین تراز خود را درک حضوری می کنند و هر دم در کار اداره و فیض رساندن به آنها هستند. ص
- ۱۰- عقل فعال عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست. ص
- ۱۱- فیلسوفان مسلمان را می توان به دو گروه عقل گرا و تجربه گرا تقسیم کرد. غ
- ۱۲- عموم فیلسوفان مسلمان معتقدند استدلال های عقلی معیار اولیه قبول یا رد هر حکم و هر نظر علمی و فلسفی هستند. ص
- ۱۳- عموم فیلسوفان مسلمان عقیده دارند ایمانی که از پشتوانه ی عقلی تهی است، ارزش چندانی ندارد. ص
- ۱۴- فلاسفه مسلمان عقل را در کنار حس و قلب، یکی از ابزار معرفت نمی دانند. غ
- ۱۵- از نظر فلاسفه مسلمان ما می توانیم به کمک عقل در آیات و روایات بیندیشیم و احکام و معارف آنها را به دست آوریم. ص
- ۱۶- فیلسوفان مسلمان راه کسب معرفت را به عقل منحصر می کنند. غ
- ۱۷- فیلسوفان مسلمان راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می دانند. ص
- ۱۸- از نظر ملاصدرا امکان ندارد که احکام و قوانین دین حق و روشن الهی با دانش و معرفت یقینی و قطعی در تقابل باشد. ص
- ب- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.**

- ۱- جایگاه ممتاز در فرهنگ عمومی مسلمانان سبب حرکت عمومی مسلمانان به سوی علم و دانش شد. عقل
- ۲- همواره کسانی گفته اند که دانش فلسفه از وارد جهان اسلام شده است. یونان
- ۳- همواره کسانی گفته اند که دانش فلسفه دربردارنده عقاید کسانی مثل ، و ارسطو است. سقراط - افلاطون
- ۴- دانش و شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژاد می تواند وارد این شاخه از دانش بشود. فلسفه
- ۵- در دانش فلسفه بهره گیری از دستاوردهای متفکران دیگر است. ضروری
- ۶- در درستی و نادرستی یک دانش فقط است که داوری می کند. استدلال
- ۷- عقل می تواند درباره هستی «بماهو» و حقیقت پدیده ها بیندیشد و دانشی به ارمغان آورد، این دانش، است. فلسفه
- ۸- فیلسوفان مسلمان، از تا و سایر فیلسوفان عصر حاضر، درباره هر دو مصداق عقل سخن گفته اند.
- فارابی - علامه طباطبایی
- ۹-، روشن تر و دقیق تر از هر اقلیتوس و افلاطون مرتبه ای از موجودات را که حقیقت وجودشان عقلی است، اثبات کرده اند. فیلسوفان مسلمان
- ۱۰- فیلسوفان مسلمان اولین مخلوق خدا را می دانند که موجودی کاملاً روحانی و است. عقل - غیر مادی
- ۱۱- موجودات مجردی که فوق عالم طبیعت اند و فیض خداوند از طریق آنها به عوالم دیگر می رسد، را تشکیل می دهند. عالم عقول
- ۱۲- عقول علم به خود دارند، و خالقشان را با علم درک می کنند. حضوری - حضوری

- ۱۳- عقول به مخلوقات پایین تر از خود علم دارند و هر دم در کار و فیض رساندن به آنها هستند. حضوری - اداره
- ۱۴- فلاسفه مسلمان می گویند عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می دهد پرتوی از است. عالم عقول
- ۱۵- عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست. فعال
- ۱۶- فارابی می گوید: مقام و منزلت نسبت به انسان، مانند است نسبت به چشم. عقل فعال - آفتاب
- ۱۷- از نظر فیلسوفان مسلمان معیار اولیة قبول یا رد هر حکم و هر نظر علمی و فلسفی هستند. استدلال های عقلی
- ۱۸- می گوید: هر کس که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد، از خارج شده است. ابن سینا - حقیقت انسانی
- ۱۹- عموم فیلسوفان مسلمان عقیده دارند پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند است. استدلال عقلی
- ۲۰- ایمانی ارزشمند است که پشتوانه داشته باشد. عقلی
- ۲۱- فلاسفه مسلمان، عقل را در کنار حس و قلب، یکی از ابزار می دانند. معرفت
- ۲۲- فلاسفه مسلمان را کنار قرآن و سنت، یکی از منابع کسب احکام و معارف دین معرفی می کنند. عقل
- ۲۳- فیلسوفان مسلمان اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را می دانند. استدلال عقلی
- ۲۴- فلاسفه مسلمان راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند بلکه و را هم معتبر می دانند. حس - شهود
- ۲۵- برخی از فیلسوفان مسلمان تلاش می کردند با تربیت خود و تهذیب نفس به دست یابند. معرفت شهودی
- ۲۶- فیلسوفان مسلمان وحی را عالی ترین مرتبه می شمارند که به اختصاص دارد. شهود - پیامبران
- ۲۷- انبیای الهی از طریق به برترین دانش ها و معارف دست می یابند و آن را در اختیار انسان های دیگر قرار می دهند. وحی
- ۲۸- از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، و هر سه ما را به حقیقت می رسانند. شهود - وحی
- ۲۹- از نظر فیلسوفان مسلمان، شهود و وحی در موضوعات مشترک حتماً به یک نتیجه خواهند رسید و مؤید یکدیگر خواهند بود. استدلال عقلی

ج- موارد سمت راست را به موارد سمت چپ ارتباط دهید.

۱- یکی از عوامل مهم توجه به عقل و عقلانیت در جهان اسلام	استدلال عقلی (۵)
۲- برخی گفته اند دانش فلسفه از آن جا وارد جهان اسلام شده است	عقل (۲)
۳- از نظر فیلسوفان مسلمان قوه استدلال و شناخت است	یونان (۲)
۴- موجودات مجردی که فوق عالم طبیعت اند	روم
۵- معیار اولیة قبول یا رد هر حکم و هر نظر علمی و فلسفی است	پیام الهی (۱)
۶- عالی ترین مرتبه شهود از نظر فلاسفه	عالم عقول (۴)
	وحی (۶)
	روح

د- به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۱- یکی از عوامل مهم توجه به عقل و عقلانیت در جهان اسلام چه بوده است؟
پیام الهی و سخنان پیامبر اکرم (ص) و عترت گرامی ایشان
- ۲- چه عاملی سبب حرکت عمومی مسلمانان به سوی علم و دانش در حوزه های مختلف شد؟ جایگاه ممتاز عقل
- ۳- جایگاه ممتاز عقل در بین مسلمان سبب چه چیزی شد؟ سبب حرکت عمومی مسلمانان به سوی علم و دانش در حوزه های مختلف شد.
- ۴- مخالفت برخی از جریان های فکری اسلامی با عقل منجر به مخالفت با کدام دانش شد؟ فلسفه
- ۵- از نظر مخالفان عقل فلسفه از کجا وارد جهان اسلام شده و دربردارنده عقاید چه کسانی است؟
یونان - عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطو
- ۶- شکل دوم مخالفت با عقل، به چه صورتی ظهور کرد؟ به صورت مخالفت با فلسفه ظهور کرد.
- ۷- از نظر برخی فلاسفه مسلمان چه کسانی می توانند وارد دانش فلسفه شوند؟ هر فردی از هر ملت و نژادی
- ۸- آیا در دانش فلسفه می توان از آراء و نظریات دیگران استفاده کرد؟ بله، در این دانش بهره گیری از دستاوردهای متفکران دیگر ضروری است.
- ۹- عقل می تواند درباره هستی «بما هو» هستی و حقیقت پدیده ها بیندیشد و دانشی به ارمغان آورد آن دانش چه نام دارد؟
فلسفه
- ۱۰- چه کسانی درباره هر دو مصداق عقل سخن گفته و پیرامون هر دو کتاب ها نوشته اند؟
فیلسوفان مسلمان، از فارابی تا علامه طباطبایی و سایر فیلسوفان عصر حاضر
- ۱۱- دو مصداق عقل نزد فلاسفه مسلمان را نام ببرید. **نهایی دیمه ۹۸**
- ۱- عقل، به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی؛ ۲- عقل، به عنوان قوه استدلال و شناخت.
- ۱۲- چه کسانی روشن تر و دقیق تر از هراکلیتوس و افلاطون موجوداتی را که حقیقت وجودشان عقلی است، اثبات کرده اند؟
فیلسوفان مسلمان
- ۱۳- فیلسوفان مسلمان، اولین مخلوق خدا را چه دانند؟ و از نظر آنان چگونه موجودی است؟ عقل - موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است.
- ۱۴- فیض خداوند از طریق کدام موجودات به عوالم دیگر می رسد؟ موجودات مجرد که فوق عالم طبیعت اند(عقول)
- ۱۵- عقول (فرشتگان) چه نوع علمی دارند؟ علم حضوری
- ۱۶- عقول با چه نوع علمی خالقشان را درک می کنند و هم به مخلوقات پایین تر از خود علم دارند؟ علم حضوری

- ۱۷- این بیت «غیراین عقل تو، حق را عقل هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست» از کیست و درباره اثبات چه موضوعی است؟
مولوی - عالم عقول
- ۱۸- از نظر فیلسوفان مسلمان عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می دهد پرتویی از چیست؟ عالم عقول
- ۱۹- در چه صورتی عقل انسان می تواند حقایق را آن گونه که عقول درک می کنند، بیابد و مشاهده کند؟ اگر تربیت شود و رشد کند.
- ۲۰- کدام عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست؟ عقل فعال
- ۲۱- از نظر فارابی مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان مانند چیست؟ مانند آفتاب است نسبت به چشم.
- ۲۲- از نظر فیلسوفان مسلمان معیار اولیه قبول یا رد هر حکم و هر نظر علمی و فلسفی چیست؟ استدلال های عقلی
- ۲۳- این سخن «هرکس که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد، از حقیقت انسانی خارج شده است» از کدام فیلسوف مسلمان است؟ ابن سینا
- ۲۴- از نظر ابن سینا چه انسانی از حقیقت انسانی خارج شده است؟ هرکس که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد.
- ۲۴- بر اساس مبنا عموم فیلسوفان مسلمان پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند چیست؟ استدلال عقلی
- ۲۵- به نظر عموم فیلسوفان مسلمان، ایمان ارزشمند کدام نوع ایمان است؟ ایمانی که پشتوانه عقلی داشته باشد.
- ۲۶- به نظر عموم فیلسوفان مسلمان، کدام ایمان ارزش چندانی ندارد؟ ایمانی که از پشتوانه ی عقلی تهی است.
- ۲۷- فلاسفه مسلمان چه چیزی را در کنار حس و قلب، یکی از ابزار معرفت می دانند؟ عقل
- ۲۸- به اعتقاد فیلسوفان مسلمان به کمک کدام ابزارها می توانیم در آیات و روایات بیندیشیم و احکام و معارف آنها را به دست آوریم؟ عقل - حس - قلب
- ۲۹- منابع کسب احکام و معارف دین از نظر فیلسوفان مسلمان کدامند؟ عقل - قرآن و سنت
- ۳۰- از نظر فلاسفه مسلمان سه راه برای رسیدن به حقیقت وجود دارد که یکی از آنها وحی می باشد، دو مورد دیگر را نام ببرید.
عقل - شهود نهایی دیماه ۹۸
- ۳۱- فلاسفه مسلمان از محققان و مجتهدان می خواهند از کدام منبع نیز برای رسیدن به حقایق دین استفاده کنند؟ عقل
- ۳۲- فیلسوفان مسلمان اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را چه می دانند؟ استدلال عقلی
- ۳۳- آیا فیلسوفان مسلمان راه کسب معرفت را به عقل منحصر می کنند؟ خیر، حس و شهود را هم معتبر می دانند.
- ۳۴- از نظر فیلسوفان مسلمان عالی ترین مرتبه شهود چیست و به چه کسانی اختصاص دارد؟ وحی - پیامبران الهی
- ۳۵- انبیاء الهی از چه طریق به برترین دانش ها و معارف دست می یابند؟ وحی
- ۳۶- ملاصدرا کدام فلسفه را نفرین می کند؟ فلسفه ای که قوانینش با قرآن و سنت مخالف و متضاد باشد و با آنها مطابقت نکند.

۵- به سوالات زیر پاسخ کامل و تشریحی دهید.

- ۱- عقل در فرهنگ عمومی مسلمانان چگونه جایگاهی به دست آورده و این جایگاه عقل سبب چه چیزی شد؟
در فرهنگ عمومی مسلمانان جایگاه ممتاز و ویژه ای به دست آورده و همواره از عقل به تجلیل یاد شده است. این جایگاه ممتاز، سبب حرکت عمومی مسلمانان به سوی علم و دانش در حوزه های مختلف شد.
- ۲- دو شکل عمده مخالفت جریانات فکری با عقل را در جهان اسلام بنویسید.
(۱) تنگ کردن محدوده اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن (۲) مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی
- ۳- شکل اول مخالفت در فلسفه «تنگ کردن محدوده اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن» را توضیح دهید.
در شکل اول، این جریان ها می کوشیدند نشان دهند که برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارند و کسانی که از این روش ها استفاده می کنند، مرتکب خطا می شوند.
- ۴- شکل دوم مخالفت با عقل در جهان اسلام به چه صورتی ظهور کرد؟ توضیح دهید.
شکل دوم مخالفت با عقل، به صورت مخالفت با فلسفه ظهور کرد. از ابتدای رشد فلسفه در جهان اسلام تاکنون، همواره کسانی گفته اند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارنده عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست و با عقاید اسلامی سازگار نیست.
- ۵- در پاسخ به این سخن «فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارنده عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست و با عقاید اسلامی سازگار نیست» فلاسفه چه می گویند؟
می گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفانی مانند سقراط و افلاطون و ارسطو با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، باید توجه کنیم که فلسفه دانش و شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژادی می تواند وارد این شاخه از دانش بشود و درباره مسائل آن، که مربوط به هستی و حقیقت اشیاست، بیندیشد و تولید دانش کند. همچنین، همان طور که در سایر شاخه های دانش می توان از آرا و نظرات دیگران استفاده کرد، در این دانش نیز بهره گیری از دستاوردهای متفکران دیگر ضروری است و با نقد و بررسی این ستاوردها می توان قدم های بیشتری در جهت این دانش برداشت.
- ۶- از نظر فلاسفه مسلمان اولین مخلوق خدا چیست و چه ویژگی هایی دارد؟
آنان اولین مخلوق خدا را عقل می دانند که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است و عقول دیگری نیز به ترتیب از آن به وجود آمده اند.
- ۷- منظور فیلسوفان اسلامی از عالم عقول چیست؟
موجودات مجردی که فوق عالم طبیعت اند و فیض خداوند از طریق آنها به عوالم دیگر می رسد، عالم عقول را تشکیل می دهند.
- ۸- علم عقول (فرشتگان) به خود، خالقشان و مخلوقات پایین تر از خود چگونه است؟
این عقول هم علم حضوری به خود دارند، هم خالقشان را با علم حضوری درک می کنند و هم به مخلوقات پایین تر از خود علم دارند و آنها را درک حضوری می کنند و هر دم در کار اداره و فیض رساندن به آنها هستند.
- ۹- از نظر فلاسفه مسلمان عقل که در انسان است پرتویی از چیست و چگونه می تواند حقایق را درک کند؟
پرتوی از همان عالم عقول است که اگر تربیت شود و رشد کند، علاوه بر استدلال کردن، می تواند حقایق را آن گونه که عقول درک می کنند، بیابد و مشاهده کند.

۱۰- از نظر فارابی مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان مانند چیست؟ توضیح دهید.

مانند آفتاب است نسبت به چشم. همان طور که آفتاب نوربخشی می کند تا چشم انسان ببیند و بینای بالفعل شود، عقل فعال نیز نخست چیزی در قوه عقلی آدمی افاضه می کند؛ به طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می کند و به ادراک حقایق نائل می شود.

۱۱- فارابی عقل فعال را به چه چیزی تشبیه کرده است و چرا؟ **نهایی دیماه ۹۸**

به آفتاب تشبیه کرده زیرا عقل فعال برای انسان درست مانند آفتاب است نسبت به چشم که عامل بینایی می شود یعنی عقل فعال با افاضه ی خود در قوه عقل آدمی، سبب فعالیت عقلی و ادراک حقایق می شود.

۱۲- چرا فیلسوفان مسلمان را نمی توان به دو گروه عقل گرا و تجربه گرا تقسیم کرد؟

زیرا عموم آنان عقیده دارند که همه کارکرد های عقل و انواع استدلال ها، از جمله استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض، هر کدام در جایگاه خود روشی درست برای کسب دانش به حساب می آیند. به عبارت دیگر، استدلال های عقلی معیار اولیه قبول یا رد هر حکم و هر نظر علمی و فلسفی هستند.

۱۳- چرا فیلسوفان مسلمان گفته اند «ما فرزندان دلیل هستیم.»؟ چون استدلال های عقلی معیار اولیه قبول یا رد هر حکم و هر نظر علمی و فلسفی هستند.

۱۴- پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند چیست؟ توضیح دهید.

پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند استدلال عقلی است؛ هر چند این استدلال عقلی برای سطوح مختلف جامعه متفاوت است و حجّت و دلیل هر کس به اندازه توان و قدرت فکری اوست.

۱۵- به نظر عموم فیلسوفان ایمان ارزشمند چگونه ایمانی است و کدام ایمان ارزش چندانی ندارد؟

ایمانی ارزشمند است که پشتوانه عقلی داشته باشد. ایمانی که از چنین پشتوانه ای تهی است، ارزش چندانی ندارد و چه بسا انسان را به سوی کارهای غلط و اشتباه بکشانند.

۱۶- از نظر فلاسفه مسلمان یکی از ابزار معرفت در کنار حس و قلب، چیست؟ و چه کمکی در این زمینه به ما می کند؟

فلاسفه مسلمان عقل را در کنار حس و قلب، یکی از ابزار معرفت می دانند. ما می توانیم به کمک این ابزار در آیات و روایات بیندیشیم و احکام و معارف آنها را به دست آوریم.

۱۷- آیا فیلسوفان مسلمان راه کسب معرفت را به عقل منحصر می کنند؟ توضیح دهید.

فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می دانند.

۱۸- به چه دلیل برخی از فیلسوفان مسلمان تلاش می کردند با تربیت خود و تهذیب نفس به معرفت شهودی دست یابند؟

فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می دانند. از این رو، برخی از آنان تلاش می کردند با تربیت خود و تهذیب نفس به معرفت شهودی دست یابند.

۱۹- دیدگاه فیلسوفان مسلمان را در باره وحی بنویسید. آنان وحی را عالی ترین مرتبه شهود می شمارند که به پیامبران الهی اختصاص دارد. انبیای الهی از این طریق به برترین دانش ها و معارف دست می یابند و آن دانش ها را در اختیار انسان های دیگر قرار می دهند.

۲۰- از نظر فلاسفه مسلمان چگونه می توان به حقیقت رسید؟

از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت می رسانند و لذا در موضوعات مشترک حتماً به یک نتیجه خواهند رسید و مؤید یکدیگر خواهند بود.

۲۱- از نظر فیلسوفان مسلمان دلیل این که احساس می کنیم میان دستاوردهای عقلی ما و داده های وحی تعارض هایی وجود دارد چیست؟ ما انسان ها چون توانمندی های عقلی محدود و متفاوتی داریم، ممکن است از استدلال عقلی درست استفاده نکنیم، به نتیجه های نادرست و اشتباه برسیم و احساس کنیم میان دستاوردهای عقلی ما و داده های وحی تعارض هایی وجود دارد.

۲۲- چگونه می توانیم از تعارض های ظاهری میان عقل و داده های وحی بکاهیم؟ باید تلاش علمی خود را افزایش دهیم، از دانش دیگران بهره ببریم و از تعارض های ظاهری بکاهیم.

۲۳- نظر ملاصدرا را در باره امکان تعارض میان عقل و احکام دین بنویسید. امکان ندارد که احکام و قوانین دین حق و روشن الهی با دانش و معرفت یقینی و قطعی در تقابل باشد و نفرین بر آن فلسفه ای که قوانینش با قرآن و سنت مخالف و متضاد باشد و با آنها مطابقت نکن

و- گزینه درست را انتخاب کنید.

۱- کدام یک از عوامل مهم توجه به عقل و عقلانیت در جهان اسلام نیست؟

الف- حرکت مسلمانان به سوی دانش ✓ ب- پیام الهی ج- سخنان پیامبر د- سخنان عترت پیامبر

۲- کدام مورد از سخنان جریان های مخالف عقل و فلسفه می باشد؟

الف- عدم پذیرش اعتبار عقل در شناخت ب- عدم کاربرد تمامی روش های عقلی در مسائل دینی

ج- غیر اسلامی بودن خاستگاه دانش فلسفه ✓ د- تضاد روش شناختی و موضوع فلسفه با مباحث اسلامی

۳- جریانهای فکری مخالف با عقل در جهان اسلام چه دغدغه ای داشتند؟

الف- ناسازگاری عقل با دین و بروز خطا در مسائل دینی ✓ ب- نشان دادن انحراف عقل از مسیر دین داری

ج- بیان تمایز بین عقل گرایی و تجربه گرایی د- مخالفت ادله دیگر ادیان در مباحث دینی

۴- دستاویز محدود کردن اعتبار و کار آمدی عقل از طرف برخی جریان های فکری در جهان اسلام چه بود؟

الف- عدم کاربرد برخی روش های عقلی در مسائل دینی و خطا پذیری آن ✓ ب- چون عقل مبانی دینی را دچار تشکیک می کرد.

ج- چون عقل ماهیتاً در مسائل دینی کاربردی ندارد. د- چون عقل و دین با هم سازگاری ندارند.

۵- فیلسوفان مسلمان برای عقل مصداق در نظر می گیرند که کانون

الف- دو- یکی مظهر دیگری است. ✓ ب- یک- مخلوق واجب الوجود است.

ج- دو- بایکدیگر رابطه وحدت دارند. د- یک- مجرد از جسم و ماده است.

۶- کدام یک دیدگاه فلاسفه مسلمان در باره عقل نیست؟

الف- کاملاً روحانی و غیرمادی هستند. ب- فیض خداوند از طریق آنها منتقل می شود.

ج- اولین و مهمترین مخلوق خداوند هستند. ✓ د- موجودات مجردی فوق عالم طبیعت هستند.

۷- بیت «غیرا ین عقل تو، حق را عقل هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست» به چه موضوعی اشاره دارد؟ گاج

الف- توجه به کوچک نبودن انسان های متفکر ب- نشان دهنده عقول مجرد و تدبیرگر ✓

ج- نشان دهنده فیض رسانی عقول به جهان د- نشان دهنده اولین مخلوق خدا بودن عقل

۸- کدام گزینه از ویژگی های عقل فعال از نظر فارابی نیست؟ کانون

الف- همان رابطه ای را با آدمی دارد که خورشید با چشم دارد. ب- اولین مخلوق خداوند، عقل فعال است. ✓

ج- منبع فیض رسانی به عقل انسان است. د- انسان با کمک عقل فعال حقیقت را می شناسد.

۹- کدام گزینه بیانگر اعتقاد فارابی راجع به عقول نیست؟ گاج

الف- نسبت عقل فعال به انسان مانند خورشید به چشم است. ب- عقل انسان به طور بالفعل بوده و فقط باید کشف شود. ✓

ج- نخست افاضه عقل فعال باعث شروع فعالیت عقل است. د- عقل فعال آخرین عقل از سلسله عقول است.

۱۰- کدام گزینه در باره عقل فعال نادرست است؟ سنجش

الف- نسبت به خود و خالق و مخلوقات پایین تر از خود علم حضوری دارد. ب- اولین مخلوق خداوند است که روحانی و غیر مادی است. ✓

ج- مقام آن نسبت به انسان مانند آفتاب به چشم است. د- عامل فیض رسانی به عقل انسان ها است.

۱۰- کدام گزینه با نظر فلاسفه مسلمان درباره عقل نا سازگار است؟

الف- اولین صادره خداوند عقل است که عقول دیگر از آن به وجود می آیند.

ب- عقل انسان پرتویی از عقل اول است که بر اثر تربیت به درک عالم عقول نائل می شود. ✓

ج- عالم عقول بدون واسطه به خدا و مخلوقات علم دارد.

د- عقل فعال عامل فیض رسانی به عقل انسان است.

۱۱- کدام گزاره صحیح است؟ گاج

الف- فیلسوفان مسلمان به دو گروه عقل گرا و حس گرا تقسیم می شوند.

ب- نزد فیلسوفان مسلمان، استدلال های عقلی معیارهای اولیه قبول یا رد هر حکم فلسفی است. ✓

ج- از مجردات با عنوان موجودات ناطق که همان دارای عقل است، نام برده می شود.

د- استدلال های عقلی برای تمام سطوح جامعه یکسان بوده و قدرت تفکر، برابر است.

۱۲- اساس پذیرش یک آیین از منظر فلاسفه مسلمان چیست؟

الف- شهود ب- استدلال عقلی ✓ ج- ایمان قلبی د- پذیرش عقلی و قلبی

۱۳- کدام مورد را می توان مبنای مشترک میان همه فیلسوفان مسلمان دانست؟ کانون

الف- پذیرش همه کارکرد های عقل ✓ ب- برگزیدن عقل گرایی به جای تجربه گرایی

ج- بی اعتباری استدلال تجربی د- داشتن معیار عقلی برای هر استدلال

۱۴- این سخن « هر کس که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد، از حقیقت انسانی خارج شده است.» از کدام فیلسوف است؟

الف- فارابی ب- ابن سینا ✓ ج- ملاصدرا د- سهروردی

۱۵- از چه رو فیلسوفان مسلمان گفته اند «ما فرزندان دلیل هستیم.»؟

الف- چون استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض، را روشی درست برای کسب دانش می دانند.

ب- چون فقط به برهان عقلی محض اعتقاد دارند.

ج- چون پذیرش باور دینی را نیازمند استدلال فلسفی می دانند.

د- چون استدلال های عقلی را معیار اولیه قبول یا رد هر حکم و هر نظر علمی و فلسفی می دانند. ✓

۱۶- در نگاه فیلسوفان مسلمان از راه توسط به دست می آید و در اختیار انسان های دیگر قرار می گیرد.

الف- برترین معارف- برترین مرتبه شهود- عارفان ب- برترین معارف- برترین مرتبه عقل- فیلسوفان

ج- برترین تجربیات علمی- برترین مرتبه شهود- دانشمندان د- برترین دانش ها و معارف- برترین مرتبه شهود- پیامبران الهی ✓

۱۷- بالاترین مرتبه شهودی چیست؟

الف- ارتباط با عقول مجرد ب- وحی ج- دریافت قلبی د- گزینه های الف و ب ✓

۱۸- کدام مورد با نظر فیلسوفان پیرامون راه های کسب معرفت مطابقت ندارد؟ کانون

الف- عقل بدون دین ارزش مستقلی ندارد. ✓ ب- عقل خلاف دین نمی فهمد.

ج- عقل و شهود باید بر معارف دینی منطبق باشند. د- عقل و شهود و وحی با هم ما را به معرفت حقیقی هدایت می کنند.

۱۹- کدام عبارت با بیان ملاصدرا مطابقت ندارد؟

الف- امکان ندارد که احکام و قوانین دین حق با دانش و معرفت دینی در تقابل نباشد. ✓

ب- قوانین فلسفه با قرآن و سنت متضاد نیست.

ج- عقل و وحی دو منبع مؤید هم هستند.

د- نفرین بر فلسفه ای که قوانینش با قرآن و سنت مطابق نباشد.

۲۰- کدام مورد دلیلی بر تعارض های ظاهری عقل و دین نیست؟ کانون

الف- توانمندی محدود عقل انسان ب- استفاده نادرست از استدلال عقلی

ج- ابزار، منابع و راه های متفاوت کسب معرفت ✓ د- وجود تفاوت میان توانمندی عقل انسان ها

لطفا هر گونه انتقاد و پیشنهاد را به ایمیل raissi3010@gmail.com ارسال کنید.

انور رئیسی

خرداد ماه ۱۳۹۹